

II. évfolyam. Pozsony, 1900. október 15. 10. szám.

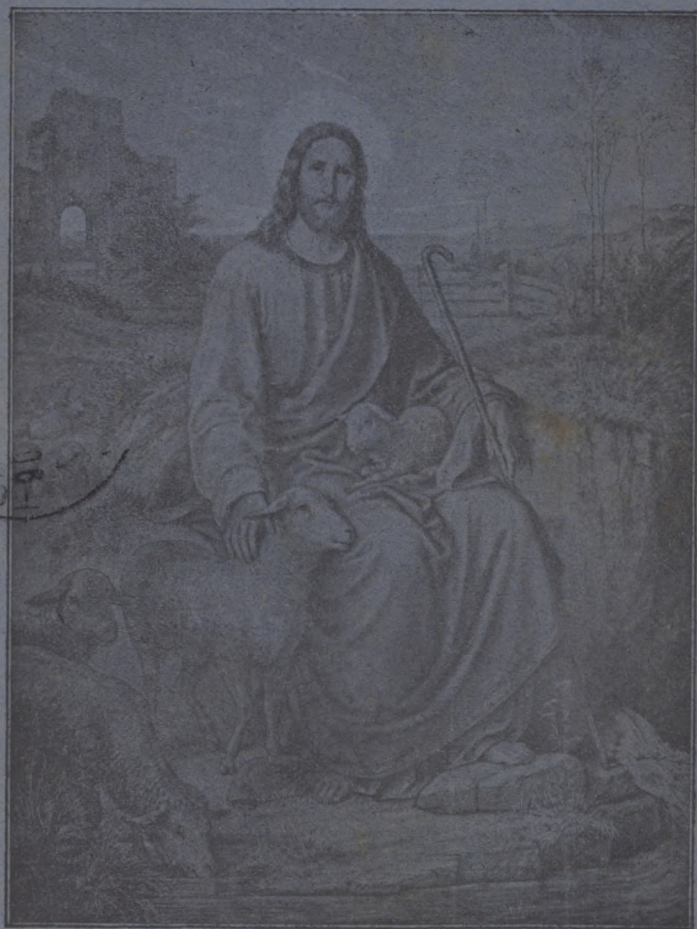
JÓ PÁSZTOR

KERESZTYÉN CSALÁDI LAP.

SZERKESZTI
KOVÁCS SÁNDOR
THEOL. AKAD. TANÁR.

ÁRA:
EGY ÉVRE 2 KORONA. — FÉLÉVRE
1 KORONA 20 FILLÉR.

MEGJELENIK MINDEN HÓ 15-ÉN.

MEGJELENIK MINDEN HÓ 15-ÉN.

Egy szám ára 20 fillér.

BALASSA-GYARMAT
B.-GYARMATI KÖNYVNYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

1900

TARTALOM.

Hozzád közelb! (Költemény)	Hegedüs István.
Legyen az Úrnak akaratja!	Sz. F. J.
A kongrua. (Elbeszélés)	Forgács Endre.
A pozsonyi ünnepnapok	Egy jelenvolt.
Az egyházi élet köréből	

Az igen tisztelt lelkész, vallástanár és tanító urakat bizalommal kérjük, legyenek szívesek

a „JÓ PÁSZTOR“-t

t. híveik és tanítványaik közt terjeszteni. Hét előfizető után tiszteletpéldányt adunk.

Mutatványszámokkal kívánatra készséggel szolgál a kiadóhivatal: **B.-Gyarmati Könyvnyomda Részvénytársaság.**

JÓ PÁSZTOR

KERESZTYÉN CSALÁDI LAP.

SZERKESZTI
KOVÁCSSÁNDOR
THEOL. AKAD. TANÁR.

ÁRA :
EGY ÉVRE 2 KORONA. — FÉLÉVRE
1 KORONA 20 FILLÉR.

Hozzád közelb!

(Sarah Fuller Adams.)

Hozzád közelb, Uram,
Hozzád közelb!
Ha a kereszt is az,
Mi fölemelt;
Csak ezt kell zengenem
Örökre énnekem:
Hozzád közelb!

A mennybe a nyomot
Mutasd nekem;
Irgalmad bármit ad,
Üdvöm legyen,
Feléd az angyalok
Útat mutassanak
Mind szüntelen!

Ha vándorútamon
Lement a nap
S nyughelyem puszta kő
Az éj alatt:
Álmomba csak feléd
Hú lelkem közelébb
Te vidd, ragadd!

Neveddel ha szívem,
Lelkem betelt,
Búbánat köviből
Égy új Bethelt
Épít föl szent hitem,
A mely közelb viszen
Hozzád, közelb!

Vagy kedvem szárnya ha
Égig emelt;
Nap-, holdat, csillagot
É szív felejt:
Csak ezt kell zengenem
Örökre énnekem:
Hozzád közelb!

(Angolból.)

HEGEDŰS ISTVÁN.

Legyen az Úrnak akaratja!

Ha nem az Istennek akaratja, nem is az én üdvösségem. Így szól a jó keresztyén. Hát a világ fia? *Legyen az én akaratom.* Mely nehezen esik az embereknek, a midőn nem úgy léssen, a mint ők akarják! Mely igen haragusznak és zsörtölődnek ők, ha nem az ő akaratjuk szerint megy a dolog! Semmi sincs emberi szívnek kedvesebb tulajdon akaratjánál. Nehezen szakad el tőle, pedig minden gonosznak gyökere benne van. A kinek az ő akaratja megvan, kétség nélkül Isten akaratja ellen vagy az. A mi akaratunk és Isten akaratja ellenkezik egymással, mint a tűz a vízzel. Ha az Isten akaratjának meg kell lenni, — a mi akaratunk nem maradhat meg. Micsoda jót szerezhet az, a ki Isten ellen viaskodik? Ne szoktasd magad arra jó atyámfia, hogy azt cselekedd, a mit kívánsz, hanem inkább azt, a mi akaratod ellen van. Mert soha sem jó a te akaratod, bármilyen jónak tessék is az. Ha jóakarát volna benned, nem volna szükség az Úrnak szájából így imádkoznod: *Uram, legyen meg a te akaratod.* (Máté ev. 6, 10 v.) A keresztyénnek, úgy mond Luther, naponta kell magát gyakorolnia abban, hogy az ő akaratja ellen más fellebbvalónak akaratja legyen meg. Megbánt valaki és elveszi tőled, a mid van? — szenvedd el, mintha méltán esnék rajtad. Isten akarja, hogy szenvedj; másképp nem méivelnének veled ily nagy gonoszságot. Mind Istené, a mid van s akármiképp vegye el tőled, nem zúgolódás a te tisztéd, hanem megnyugvás. Azt mondd békességes örvendező szívvel: *Légyen meg az ő akaratja!* Jó szándékban vagy és megakadályoznak benne? — ne fakadj türelenségre s ne káromoljad a te Istenedet ily szóval: Úgy akarom, úgy kell lennie, ha az egész világnak, a pokol fejedelmének ellenére léssen is. Inkább szólj engedelmes szívvel: Én Istenem, azt véltem, hogy jó léssen, de ha te másképp végeztél felőlem, megnyugszom. Legyen meg a te akaratod! Ha a te akaratod, felebarátom, jó, az Istené még jobb. Ha Isten a te akaratodat meggátolja, azért cselekszi, mert még jobbat akar. Sőt akkor lesz a te akaratod igazán jó, ha hasonlatos léssen a mennyei atya akaratához, ha teljességgel Istenre hagyod magadat és csupán az ő akaratára várapozol. Ha azt cselekszed, a mit akarsz, a világnak fiává lettél, és az ő láncái közt raboskodol. Én inkább szolgállok az én Istenemnek, hogy sem e csalárd világnak, mely vesztemet munkálja. Isten akaratja és kegyelme által szabad ember leszek; semmihez nem ragaszkodom, csupán Isten akaratjához; sem jót nem kívánok, sem gonosztól nem félek, mindegynek tartom a gyalázatot és tisztességet, a vagyont és nincset, az életet és a halált, s megnyugtat engem, hogy Isten akarja. Bármit cselekedjék velem, nyomorult férgecskéjével, minden jól esik nékem. Hiszen ő soha gonoszul nem cselekedett. Legyen áldott az ő neve! Ámen!

A kongrua.

Irta: FORGÁCS ENDRE.

Éz a különösen hangzó szó pár év óta a legkedvesebben hangzó szó Magyarországon a fekete ruhában járó emberek füleinek, vagyis a papoknak. Voltaképen jelent a szó részarányt, kiegyenlítést, de ezzel a szóval fejezik ki a papi fizetést általában; újabban pedig jelent pénzt, azt a kedves, epedve várt pénzt, a melylyel a nagyméltóságú miniszter úr a csekély jövedelmű lelkészek fizetését kiegészíti 600, illetve 800 forintokra.

Mert halandó ember gondolatával föl nem érthető boldogság van abban, hogy az eddigi papi jövedelemhez, a mi — mondjuk — kitett 352 frt 37 krt., a kegyelmes úr — a miniszter — utalványoz 247 frt 63 krt. s ezzel kiegészíti 600 frtra. Hiszen ez álomnak is sok lett volna ezelőtt csak 20 évvel is. Nem csoda ha a kegyelmes miniszter úr erősen egészséges, mert igen sok családban arra termett ajkak inádkoznak a jóvoltáért.

Ime Bódva-Sőregen a «kongrua» szót ki nem mondták, mióta emberek élnek, most meg már a harangozó is ismeri. Mert Bódva-Sőreg eldugott, kis falu, annyira távol esik a civilizációtól, hogy ott az emberek még más nap is megeszik a szalonnát . . . nyersen. A művelt nagy világ nem is tud róla semmit, mert az a vidék még szűz a vasuttól. A csendnek és a nyugalomnak bibliai helyei találhatóak fel itt a hegyek közt. Az elszórtan látható apró házak mintha csak fehér galambjai lennének a békesség erényének, oly szerényen, tisztán mosolyognak felénk zöld palástjáról a földnek.

Persze a civilizált nagy világnak arról sincs tudomása, hogy itt él Sőregen már 35 éve Békéndi Gábor tiszteendő úr, a ki ugyan könyv nélkül tudja Horátiust, de azért papi fizetése nem haladja meg a 400 forintot. Mindamellettt ő sohasem panaszkodott. A ki elégedetlen sorsával, az nem is teljesíti jó kedvvel kötelességét, s ha nem úgy teljesíti, nincs is az úgy teljesítve. De Békéndi mindig jó kedvvel forgolódott hivatalos tiszteben. Munkásság, türelem, egyenletes kedély, kevéssel megelégedés, nyugalom, a nagyravágyás és irigység hiánya s az a meggyőződés, hogy a nagyravágyás és irigység még több, mint Isten csapása, mert az embert a legsilányabbúl neveltségessé alacsonyítják le; mások véleményének tiszteletben tartása; ezekben határozódott jelleme. És ilyen lelkülettel még Bódva-Sőregen is boldog lehet az ember. Vagy hogy csakis ilyen helyen lehet.

Maga a természet — az az örök dajka — úgy hív a békére, nyugalomra. Észak s kelet felől kék fejtű hegyek mintegy őrt állanak s védik viharoktól a községet. Mint gyermek az anya ölben, olyan szeliden pihen a hegy lábánál Bódva-Sőreg. Mellette a folyó hömpölygeti sárgás iszapos habjait s azontúl szép símán terül el a gabona növesztő szent Anyaföld.

A nép is egészen más itt, mint a nagy kéményes házú városokban. Itt senkinek sincsen sietős dolga; hajszolni valójuk sincs, amiért verejtékben úszó arccal végig kell dulakodni. Mire? . . . Egy-

ügyű vágyak a szívekben s elégedettség. Mert hamarább amúgy sem jön meg az éj, ha azt óhajtjuk és mert nem vírrad hamarább, ha áhítjuk is, mint a hogy jönnie kell. És mert minden meg is jön a maga idejében; és mivel minden úgy van jól, a hogy van, hát hát miért emésztődni szenvedélyesen és mért szertelenül epekedni. Olyan kevés kell az embernek arra, hogy megéljen és olyan kevés arra, hogy meghaljon az ember. A nagy szenvedélyek igazán nem valók a kis falukba, a hol mindenkinek elég helye van, hogy elférjen s a hol kényelmesen kerülheti a másikat.

Hát ilyen vidéken s ilyen nép között élt megelégedetten a tisztelendő úr. Igaz, hogy tíz év óta özvegy, de ott a lánya: Irma, egy szép és áldott teremtés, kedves és jó, valóságos napsugár a házban. Édes apja egyszerű, szigorú elveiben növekedve, tiszta a lelke, mint a fehér galamb. A ki feleségül kapja — a mint a harangozó szokta mondani — megnyalhatja mind a tíz ujját. Pedig már van is olyan boldog halandó: a helybeli tanító úr, ki évek óta növeli Sőregen — a hogy mondani szoktuk «a jövő reményeit». Láta a gyermeki korból ékes hajadonná fejlődni Irmát s lassanként azon vette észre magát, hogy szive a leány mellé eresztette le gyökerét. Igaz, hogy az ő fizetése is kevéske, de a kegyelmes miniszter úr azt már megkorrigálta az úgynevezett korpótlékkal, mely olyan jól esik a tanítói kebleknek, unnt a nevelő májusi eső az édes anyaföldnek.

A lány látta (melyik lány nem látja?) a tanító úr érzéseinek fölfelé való hajladozását és nem kicsinyelte, nem nézte azt le. Volt ugyan ábránd az ő lelkében is (melyik leányéban nincs?) de nem hagyta azt úrrá lenni, mert az «ábrándozás az élet megrontója». Dologtól, munkától rá sem ért, meg Bódva-Sőregen — a hol még jegyző sem volt — hova is csigázta volna vágyait a jövőt illetőleg? Igaz hogy ő külső, de főleg belső értékére nézve valóságos kincs, de ha addig vár, míg magához méltó embert talál, alighanem ama bizonyos öt szűz közé sodorják latodiknak, a kiknek a mécsük nem volt rendén.

Eddigelé még csak abban a viszonyban voltak, hogy udvariasak legyenek egymás iránt, a mi az ifjuság legédesebb mozzanata: a szenvedély rügyfakadása, midőn mindegyik megvan győződve a másik szerelméről, de még formaszerinti nyilatkozatot nem tettek. Minden csupa kölcsönös ihlet, a legköznapiabb szó is csupa magasztalás, a legegyszerűbb arcjátékot kecsesség és gyönyör hatja át, mint valami ellebbenő jázmin illat. Az eljegyzésnek formaszerinti kimondása legszebb varázsától fosztja meg az érzést; a rózsa megmarad ugyan, de csokorba kötve.

Hát ennek az aranyos állapotnak mostan. vége szakadt, hogy még aranyosabb álljon helyére. Szeptemberben, hogy az új iskolai év megkezdődött, a tanító úr egészen új életet is akart kezdeni és . . . nyilatkozott. Meghallgatásra talált, de az eljegyzést akkorra halasztották, mikor a lány testvére Jenő hazajön Kassáról, a hol önkéntes katona, most telik ki az esztendeje. Ugyancsak mostanában kapja meg Békéndi Gábor tisztelendő úr a kongruáját is, vagyis a kiegészítőt.

szitó összeget, ami 396 forint kimutatott fizetéshez 204 frtot tesz ki. Legalább az esperes úgy biztatta, hogy szeptemberben okvetlen megkapja. Csakhogy akármilyen nagy úr egy esperes, nem nyúlhat be sajátkezüleg az állam zsebébe, a mely mikor papi kongruák, tanító korpótlékok kifizetéséről van szó, bizony nagyon erőssen be van gombolva. Úgy hogy Békéndi tisztelendő úr minden reggel bizonyosra vette, hogy ma megkapja a kongruáját, azután sok mából holnap lett, a reménységből meg nem lett valóság.

A természet meg egyebütt is gyönyörű így ősz elején, hát még a Bódva mellett. A nyár forrósága bele olvadt már a szelíd ősz enyvelgésébe. A mezőség selymes köntöse még üde és zöld, a levegő tiszta és friss, fényes és átlátszó, a haloványkék égboltozat ragyog és mosolyog. Nincs rajta egy szemernyi folt, egy tenyérnyi felhőcske, csak miliárdnyi apró csillagokat vél rezegni a napfényes magasságban a káprázó szem, ha sokáig elpihenteti tekintetét.

Irma és a tanító azonban nem néztek a fényes magasságba, mégis csillagokat láttak . . . egymás szemében. Amint az iskolai tanításnak vége volt, a tanító azonnal ott termelt a papi háznál s künt járták a kert ösvényeit, hol egy-egy levél csendes sóhajtással vált meg az ágtól, mert a körtefa korán kezd vetkezödni. Hogy miket mondtak egymásnak: az csak a szívekbe látó Istenre tartozik; azt azonban meghallotta a tisztelendő úr is, hogy egyszer másszor türelemtelenkedtek. Mert bizony a szerelmet nem lehet végtelenül nyújtani, mint a rétes tésztát. Hogy mikor jön már meg az a kongrua? . . . vetették föl a kérdést mindennap.

Az öreg tisztelendő csillapítani igyekezett őket. A tanítónak Jákóbot hozta elő, a ki 7 évig tudott szolgálni Rákhelért, mire a tanító megjegyezte, hogy ő sem most kezdí a szolgálatot; leányának szemrehányást tett, hogy anyira siet ő tőle, — az apjától szabadulni, a mire rendezen a nyakába omlott a leány, mint valami virágos bokor s hullott a pap tisztos arcára a forró harmat. Hiába bibliázott előttük az apa: «Szükséges nektek a békességés tűrés» (Zsid. 10. 36.) mert maga is szerette volna már azt a kongruát színről szívre látni. Hiába biztatta őket, hogy: «az igaz ember hitből él» (Gal. 3. 11.) a tanító is olvasta a szent könyvet s rá is czitálta, hogy: «megmarad a hit, remény és szeretet, e három. Legnagyobb pedig a szeretet». (I. Korint 13. 13.) Bibliái idézetekkel azonban a papi fizetést a miniszter sem tudja kiegészíteni, az epedve várt kongrua pedig egyre késétt.

Vége Békéndi türelme is szakadozott s megígéré gyermekeinek, hogy másnap megsürgeti az esperesnél a dolgot. Ott ültek mindhárman: a két boldog szerelmes s az apa, a ki gyönyörködött bennük. Adja nekik jó tanácsait most is: «Rögeszme a boldogság hajszolása kedves gyermekeim — igazi életcél a ránk bizott munka elvégzése». Aztán nem is adatott e világra más boldogság, mint a mit a lélek saját belsejéből merít: A szív békéje, összhangja az a kincs. De ti rám sem hallgattok, fordul hozzájuk . . .

— Dehogy nem édes apuskám — cseng a leány szava, aztán tovább suttog jegyesével, a kin keresztülű csap valami szelíd meleg áram, a békesség, a boldogság előize.

E közben az alkony száll lefelé és a nagy fák gyérült lomjai között homályos párák szövődnek, fonódnak hasonlóan a legszebb mesékhez, amiket az élet bontogat ki gyöngyvirágos szövetté terítvén a szíves emberek történetét.

Aztán az apa bemegy szobájába s ők egyetlen hang nélkül maradnak még együtt, mert voltaképen szegény is a nyelv, mely az ő állapotukat kifejezni tudja. S mikor a tanító eltávozása után bevonul a leány szobájába s elborítja lelkét az ábránd, a jövőről való álmodozás, mintha ablakából a fent sétáló holddal beszélgetne: te fehér holdvilág, szép holdvilág! . . . Hova mégy, mit csinálsz, álmoldol-e te is?!? .

. . . Hát csakugyan. Másnap nagy* levél érkezik ám, a melyen írva vagyon, hogy: «a tornai ev. ref. vallásu egyházmegye esperesétől a bódva-sőregi ref. egyház tiszt. lelkészi hivatalának.» No, végre valahára itt a kongrua. Ebben a levélben van bizonyosan a miniszter utalványozása, a melyet csak be kell mutatni a m. kir. adóhivatalban s azonnal kifizetik a kongrua pótlékot a 204 frtot. Micsoda temérdek pénz ez olyan háznál, ahol az évi jövedelem csak 396 forint. Be is húrcolkodott a levéllel az öröm a parókiába. Az öreg tisztelendő libegtette kezében a fölbontatlan levelet, mint egy diadallal kereste fel leányát. Irma, kedves kis leányom látod, hogy jó az Isten. Mikor türelmünk már már szakadoz, nem kísért tovább. Tudod-e kis madárkám, mi van ebben a levélben — szól fontoskodva — tudja meg Irma kisasszony, hogy a sőregi pap kongruája vagyon; nem is lehet más, — 204 frt. Úgy jön mintha az égből dobná le a jó Isten. No, hát nem is örül a kisasszony?

Irma oda borúlt apja nyakába, megcsókolja a tisztos homlokot, az ő saját arcán is meghajmallik az öröm, de azért a gondolatok, melyek támadnak benne olyanok, mint a reggeli napsütés: szelídek, enyhék és tiszták.

— No, de nyissa hát fel kedves apám azt a levelet.

— Mindjárt, mindjárt, csak a szemüvegem . . . hol az ókulám?

Hát az pedig ott volt a bibliában, a hol az olvasást elvégezte, ott hagyta a lapok közt. Az volt a jegyzéke.

Hozz egy ollót is kis leányom, nem téphetem a körmömmel, kellő tisztelettel kell fölbontani az esperes levelét. S miután nagy gondosan körülnyírta, kivette az örömhözó, becses levelet és olvasni kezdé, de mindjárt elborúlt az arca, mintha lelkének egy fellegárnya szaladt volna rajta keresztül. Aztán elsötétült az a tisztos homlok, majd — mint mikor éjjeli gyúladás vörösre festi az ég peremét, úgy hurcolóskodott föl a harag pirossága a tisztelendő arcára. Dühösen fölgorva fakadt ki: A ménkű csapja meg az egész kongruát — de azt is hozzá tette, hogy «miniszterestül» és sarokba dobta az esperes levelét nem egészen «kellő tisztelettel.»

Mert az volt írva abban a mihaszna levélben, hogy a bódva-sőregi lelkészi díjbevallás nem a szabályoknak megfelelőleg állított ki. Hogy a kataszteri jövedelem helyett a földek tényleges, a vidéken szokásos jövedelmét kell feltüntetni; hogy a gabonane-

műek árát az ottani piachoz képest 10 évi átlagban kell kimutatni; hogy minden kimutatást nem elég csak az esperesnek hitelesíteni, hanem a községi előljáróság és a járási főszolgabíró aláírásával igazolni és a többi és a többi.

— Hát nem hisznek, a mi egyháztanácsunknak, meg az esperesnek? dühöngött az öreg. Hát szaladozzak fűhöz, fához, bíróhoz, szolgabíróhoz, hogy legyenek szívesek az én nyomorúságomat láttatni, hát azok szava hitelesebb!?! Hisz ez gyalázat.

Biz az úgy van jó öreg tisztelendő. Az állam nagy úr, de fizetni ő sem szeret.

Ebédet se tudott enni a mérgeledéstől. Leánya csitította, cirógatta, vigasztalta. De édes báránym — ellenkezett az öreg — azok a nagy urak odafent, a kiknek az én egész évi fizetésem egy estére kevés, azt hiszik, hogy én hazudok esperesestül, traktusostül.

— Kedves apuskám, hiszen eddig is megsegített az Isten, ezután is az ő kezében leszünk. Hát elfelejtette, a mit annyiszor olvasott nekem ezelőtt:

«Földi ember kevéssel beéri
Vágyait, ha kevesebbre méri.

Végre az öreg úr dühe elpárolgott. Igazságod van kis leányom. Eddig is voltunk, ezután is leszünk. Jó az Isten, Ő nem kér tőlünk a szolgabírótól láttamozott díjbevallást. Nem csak a te költőd, de Pál apostol is megmondta, hogy: «a pénz szeretete gyökere minden rosznak. Akik megakarnak gazdagodni, kísértetbe esnek és törbe és sok oly kívánságokba, melyek esztelenek és ártalmasak. (I. Timot. 6. 0—10.) De hát nem is akarok én meggazdagodni abból a 204 fútból. Nevetni való bolond törekvés volna az. Ne is beszéljünk róla. Nem érdemes, hogy az ember indulatba hajszolja magát a kegyelmes miniszter úr eljárása miatt, a kinek az ígérete éveken át hízik, hízik s még is sovány valóság fejlík belőle. Nem kell, nem fogadom el, visszautasítom az egész kongruát.

Ebből látszik, hogy a tisztelendő úr nem volt teljesen nyugodt, mert hiszen ilyesmit elmond az ember saját körében, azonban nem szeretné, ha szaván fognák.

Irma pedig és vőlegénye — a tanító — örültek, mert határozatilag kimondá az apa, hogy az eljegyzéssel nem várhatnak a kongrua megérkezéséig, mert az bizonytalan, ha nem Jenőnek a leány bátyjának most kitelik az önkéntesi éve, október elején hazajön és akkor meglesz a jegyváltás, a mely határozat a fiatalok szívét boldogsággal töltötte meg.

Az öreg úr haragja nem zápúlt meg benne, ha nem lassankint teljesen elpárolgott. A jó Isten ad örömet a csekély fizetésű papoknak is. Ime itt a szüret. Mert szülője is van Békéndi Gábornak. A délceg Kadarka, a szemérmes Dinka, a lágyszívű Mézes és Hárslevelű ott mosolyognak a hegyoldalon várva a kegyetlen sajtóra, mely vérüket kipréseli s hordóba juttatja. Jenő is írt Kassáról, hogy október 4-ikén tartják az ezred önkéntesei a búcsú-vacsorát s ő 5-ikén itthon lesz Sőregen. Nohát, együtt szüretelnek, együtt örvendeznek s megtörténik Irmának az eljegyzése is.

Azonban a kongruát sem ejtette el az öreg ur. De hogy utasította vissza, sőt a szükséges községi bizonylatokat beszerezve elküldte a főszolgabíróhoz hitelesítés végett, aztán az espereshez, hogy terjeszse föl újra. Meg kell annak a kongruának jönni, lám a csorvási kollega már megkapta.

Telt és múlt az idő. A szeptemberi szép napok leperegtek. A sűrűkűlő október kezdte meg szerepét. A kis falu vidám szüretelő zajba borúlt. Ügylátszik, várták az október 5-ikét. A Jenő akkor itthon lesz. De ime elmúlik a nap, már az éjszaka üti fel sötét sátorát és a katona csak nem jön. Éjfélig várják virrasztva, de hiába. Nohát egy nappal tovább búcsúznak, majd itt lesz holnap. Csendes fohász között Istennek ajánlva magukat és távollevő kedvüket is . . . elaluszhatnak.

* *

De micsoda alkalmatosság törekszik október 7-én Bódva-Sőreg-felé a kassai országútról? Reggel korán van, még az esthajnali csillag fent hunyorog az égen. Tisztán nem is látni, azonban mégis észrevehetjük a lépést haladó lovakat, amint egy kocsiderék szénával haladnak. Biz azzal a kis teherrel gyorsabban is mehetnének. Azonban ha megnézzük, négy katonát is látunk a kocsi körül és egyenesen a parókia felé vívó útát választják.

Békéndi tisztelendő úr már fent van. Az öreg emberek nem igen tudnak aludni nyilván azért, mert nem sokára már csak aludni fognak tudni.

Hát csak bekanyarodik a katonáktól kísért szekér a parókia udvarára, megáll a tornác előtt s a négy katona szétválasztja a kocsi derékban levő kevés szénát, alóla kivesz egy . . . fekete koporsót s vállukon emelve viszik s leteszik a tornácra. A tisztelendő az ajtóban áll, mint ha a lábai gyökeret eresztettek volna; néz, néz merően, mintha elhagyta volna a lelke, hang nem, szó sem születik ajakán, csak nézi azt a koporsót, mint ha az ő lelke volna belezárva. Ellenben a négy katona sort áll s egyikök — tiszthelyettes — beszélni kezd: «Tisztelendő atyám, erősítse meg a szívét, mert nagy fájdalmaikat hoztunk rá. Ebben a koporsóban Jenő fekszik, a tisztelendő atyám fia, a mi kedves bajtársunk. A becsület mezején lovagias ügyben esett el. A búcsú lakomán összetűzött a hadnagyunkkal s a párbajnak ime a szomorú vége. Az volt utolsó kívánsága, hogy ide temessék a bódva-sőregi temetőbe az édes anyja mellé. Meghoztuk . . . Egész éjjel jöttünk . . . Ezt a koszorút az ezred önkéntesei adják ravatalára szeretett, kedves bajtársunknak. Az Isten vigasztalja meg tisztelendő atyánkat.» Ezzel a négy önkéntes katonásan összeütötte bokáját, szalutált s sarkon fordúlva vissza mentek a kocsihoz s eltávoztak.

Békéndi Gábor meg csak állt az ajtójában. Nem esett hátra, mint Éli főpap mikor fiainak: Hofni és Fineásnak halálát meghalotta (I. Sámuel 4. 18.) csak nézte hosszasan azt a gyászkoporsót. Nagy sokára eredt meg szemének csendes harmatja, mint a perme-tező eső. Bevonúlt szobájába s ott kezdett el Istenével feddőzni: «Óh szerelmes fiam, édes fiam, bár én haltam volna meg te helyet-

ted.» (2. Sámuel 18. 33.) «Békességet vártunk, de nincs semmi jó; gyógyulásnak idejét, de íme, itt van a rettegés.» (Jeremiás 14. 19.) «Szemeim könnyeket hullatniak ezután éjjel és nappal.» (Jerem. 14. 17.) «Lelkem meghanyatlott, napjaim elfogynak, érzem, vár rám, a sír.» (Jób 16. 23.) «Elmegyek a sötétségnek és a halál árnyékának földébe, a mely olyan, mint a halál árnyékának sűrű sötétsége; hol nincs rend és a világosság olyan, mint a sűrű sötétség.» (Jób 10. 21. 22.) «Él az Isten, aki az én igazamat elfordította, a ki keserűséggel illette az én lelkemet.» (Jób 27. 2.) «Tudom Uram, hogy az embernek nincs hatalmában az ő útja és egyetlen járó-kelő sem teheti, hogy irányozza a maga lépését . . . Fenyíts meg engem Uram, de mérsékkal nem haragodban, hogy szét ne morzsolj engem.» (Jerem. 10. 23. 24.)

Azonban ha az egész bibliát elmondja is, Békéndi Jenő attól föl nem támad. Ott fekszik. Egyetlen kis lyuk a homlokán elég volt arra, hogy azon a lelke kirepüljön.

Irma még édes, reggeli álomban szendereg. Azt álmodja, hogy valamely folyón, valamely hajóban van és a folyam habjai viszik, viszik hajóját a . . . boldogság felé. Vajjon mit fog tenni, ha kijövéen meglátja ott a halál fekete hajóját, mely Jenő bátyját viszi, viszi az enyészet birodalmába?! . . . Hogy hogyan vetette magát a a koporsóra, hogyan kulcsolta, tördelte kezeit, hogyan vágta körmeit a koporsó deszkába s úzta el jajgatásával messzire a reggeli csendet: azt elképzelni bajos, leírni meg lehetetlen.

Aztán meg hogyan jöttek a falu tisztességes asszonyai: fiatalok, vénék — ezek az igazi síratók — s hogyan fejlődött hangos fájdalommá ajkukon az eleinte néma megdöbbenés; hogy keresték föl élemedett férfiak — a presbiterek — a tisztelendő urat, hogy ezen mostani nagy megpróbáltatásának idején, ha valamibe szolgálatot tehetnének: szóval az egész község szeretete, hogy borúlt a szörnyen megsebesített apa fájdalomra fölé: azt sem mondjuk el részletesen, de jól esik megjegyeznünk ebben a nyomorúságos, kenyér után lótotfutó időben, hogy az igazi szeretetért ma is szeretet jár cserébe és Békéndi Gábor úr bizony olyan volt az ő híveivel szemben, mint Szent Márton, akiről azt tartja a hagyomány, hogy a köpenyét is megosztotta a szegényekkel. Volt szíve, a mit még a papról sem lehet mindenikről elmondani.

Azután eltemették a szerencsétlen fiatal embert, a hogy kívánta, az édes anyja mellé. Maga az esperes úr mondott koporsójánál megindító szép beszédet. S most ott fekszik a szeliden emelkedő domb oldalán s örök álmiaihoz a Bódva habjai susognak csendes melódiát.

Hát a várva-várt kongrua helyett íme ezt kapta meg Békéndi Gábor tisztelendő. A szép Irma szeme, mint a virág feje hajnalon, ezentúl mindig harmatos volt. Az esperes most már erősen utána látott, hogy szomorú társa számára az ígért kongruát minél előbb utalványozza, a mire annál nagyobb szükség lett, mert a megrendítő csapás leveré a tisztelendőt lábairól, ágyba esett s érezte, hogy belől mint öröli valami az ő életerejét. Tudta is, hogy az nem más, mint a bánat. Káplánt kellett tartania. Hát már most mondja meg

azt akár melyik méltóságos nagy kegyelmes úr, hogy 396 frtból, hogyan lehet a családon kívül egy fiatal embert — a káplánt — kosztolni, még ha semmi fizetése nem járna is??!

Már a telet is átküzdötték a Bódva mentén, a hol az kegyetlen szokott lenni. Elkövetkezett az a kedves időszak, a melyben a föld szerelemről álmodik: a minden évben megújuló mézes hetek, a nap első csókjai bizonyos méla hangulatba ringatják a földet, melyet az aztán átönt az emberekbe, mert nem írigy a föld, mint a rajta járó-kelők, hanem jó és szelíd. Minden elkövetkezik idejére, csak a kongrua késik még mindig. Pedig az öreg úr, dacára a tavaszi ébredésnek egyre gyöngül. Életerejé rohamosan fogy, mint a lehellet a kés pengéjén.

Irma is arról álmodhatott, a miről a föld így tavasszal, de az egybekelés nem történhetett meg a gyász év miatt. Gyakran ott ült hosszan apja ágya mellett s hallgatta annak jóságos intéseit. Mikor elő sorolta az élet veszedelmeit s elemlegette, hogy «ha én nem leszek kedves leányom, majd fogod érezni, hogy milyen sós ízű az idegen kenyér s milyen kemény ösvényeket taposnak azok, kik idegenek házában járnak. Az ilyenekkel aztán mikor megríkatta, akkor kezdte vigasztalni: No, ne sírj édes bokrom, hiszen jó az Isten, az ő irgalma örök.»

Nyáron már az esperes kemény hangon írt a miniszteriumba. (Sokat is adnak ott egy esperesre) de azt a választ kapta, hogy az a miniszteri hivatalnok, ki a kongrua ügyet «ellátja» most fürdőn van, azért állott be rövid szünet a kongruák kifizetésében. No, ugyan rövid szünet! ! Tréfásan azzal vigasztalta sóregi barátját az esperes, hogy túrjön, mert most már kétszer annyi pénzt kap, mintha tavaly kiadták volna a kongruáját. Mert, hogy új esztendővel a korona számítás lépett életbe a régi forint helyett az egész országban s így Békéndi Gábor is nem 204 frtot, hanem 408 koronát kap már most. Igen, de mikor? ! . Sőt az esperes úr vidám lelkületű ember lévén azzal is biztatta kollegáját, hogy miután a közegészségügy is államosítva léssen, ezentúl az egészségét is az államtól kapja az ember. Milyen boldog lesz akkor a magyar! . . .

A tréfálkozásra azonban már nem volt fogékonyság Békéndi Gáborban. Egészen bele öltözött a gyámoltalanság ruháiba, abba a lelki öltözetbe, a mely rendesen az utolsó gúnyája az embernek.

Csak azt sürgette, hogy a jegyben járó fiatalok egybekelése megtörténjék, a mely óhajtnak azok hogyne engedtek volna szívesen. Az a kongrua úgy sem érkezik meg sohasem. Üsse meg a ménkü miniszterestől.

Irmát a tauító csakugyan feleségül vevé s az öreg tisztelendő ettől fogva egészen megnyugodott. Semmit sem óhajtott már a földtől, az élettől; oda fölfelé irányozá tekintetét a csillagokra, melyek a békesség tanyái; tudva, hogy odafönn várják szeretettel azok, a kik tudják a titkot, mely miatt e földön szeüvednünk kell, de hallgatnak, mert az örök hajthatatlan akarat úgy parancsolja.

A kongrua pedig sem forintokban, sem koronákban egyáltalán nem jött, hanem eljött az őszzel megint Bódva-Sőregre ő fensége a halál és magával vivé a nagyon szeretett lelkipáasztort.

Igen hideg és bánatos lett az ősz. A sárga levelek úgy hullongnak lefelé a fáról, mintha kisgyermek volna valamennyi, a ki után az anyjúk sírva fakad. A rétek és ligetek vörösbarnák, a bokrok között a Bódva mentén idegen kis madarak úgrálnak és valahounnan a távoli völgyből mintha nagy sóhajtás szállna keresztül a világon... A szél, az őszi szél...

Minekutána pedig a kongrua személyhez van kötve, meghalálózván Békéndi Gábor, visszamarad a kiegészítő 408 korona is. Új választás után új felterjesztés kívántatván stb. stb. Tán a miniszteriumban is olvassák a bibliát, melyben csakúgyan megvagyon írva, hogy: «A meghaltak nem élnek, az árnyak nem kelnek föl.» (Ésaiás 26. 14.)

Az ifjú pár sűrűn kijár a sírhalomhoz, mintha az oltár lenne, a hol áldozniók is jól esík. Most is ott vannak... A messzeségben a hegyek mint megannyi nagy sírdombok ragyognak a fényben és a szürke októberi égen apró báránnyelűk úsznak csendesen... csendesen... Úgy tetszik, mintha a végtelen messziségből, a nedves szél birodalmából sóhajtana egy hang: «Az Úr jósága örök!»

Bizonyára ez a hit a protestáns papnak az egyedül biztos kongruája.

A pozsonyi ünnepnapok.

Olvasóink e címmel mindjárt a «Magyar Protestáns Irodalmi Társaság» pozsonyi gyűlésére gondolnak, a miről múlt számunkban hírt adtunk. Valóban róla szeretnénk szólni, nem részletesen, hiszen újságnak majd egy hónap múlva már nem járja meg, de a főbb, érdekesebb mozzanatokat mi is följegyezzük. A Jó Pásztor nyája nem venne jó néven, ha hiteles hírt nem kapna róla, épen Pozsonyból.

Szép volt ez a két nap nagyon. A két testvéregyház ölelkezésének örömmünnepevé vált s egyszersmind azon szent fogadalom napjává, hogy ezen túl gályarab elődeink példájához híven közösen fogunk dolgozni Isten országának terjesztésén. Mindenki, egyén és egyház, Istentől nyert tehetségei szerint, időt, munkát áldoz e szent célért s a gyűlölség konkolyhintőit nem követjük sötét útjukon. Adja az egek Ura, hogy ez istenes feltételünknek megfelelhessünk. De más fölemlíteni valónk is van. A pozsonyi egyház ez alkalommal szép egyházi kiállítást rendezett könyvtárának, irattárának, tudományos gyűjteményeinek kincseiből. Láthatta ország-világ, hogy a protestantizmusnak Pozsonyban valóságos sziklavára van s az evangyélium szelleme munkálkodik falai között, világosságot áraszt homályos vidékekre.

De hogy rendet tartsak — azokról kell szóluom elsőben, a kik eljöttek Pozsony hívására. Annyi püspök még társaságunk egyetlen gyűlésén sem jelent meg, mint most. Eljött az ősz Kiss Áron, Debrecenből, az alföld szívéből, hogy, mint egy beszédjében mondotta, lássa, meddig jöttek el Árpád vitézei s vannak-e még itt magyarok. És látta, hogy vannak. Jó részök még nem a mi édes nyelvünket

beszéli, de hazafi érzésre versenyeznek velünk, vallásukért, hazájukért ép úgy élni-halni készek, mint a Tiszavidék magyarja. Messziről, a Királyhágón által jött a Gyula vezér vajdaságának ev. ref. püspöke, Dr. Bartók György. Antal Gábor a közeli Komáromból már csak szomszédot látogatni jött. Zelenka Pál sajnós püspöktársa Kún Bertalan nélkül jelent meg Miskolc nevében; az öreg urat otthon marasztotta kora s gyengélkedése. Szász Károly, egykori elnökünk sem jöhetett el betegsége miatt. Sárkány Sámuel, Baltik Frigyes dr. és Gyurátz Ferencz a jelenlegi egyházi elnök már egy nappal előbb érkeztek. Megjelent Prónay Dezső báró, egyetemes felügyelő, továbbá Zsilinszky Mihály államtitkár és Laszkáry Gyula ker. felügyelők, Szilágyi Dezső főgondnok s Pozsony képviselője, Szilassy Aladár; egyházi iróink jelentékeny része, a kiket a Jó Pásztorból ismernek olvasóink. Összesen mintegy 150 társasági tag jelent meg s számuk az ünnepség alkalmával mintegy 50-el nőtt. Hegedűs Sándor, a népszerű világi elnök egyenest Párisból jött a kiállításról családjával. Felesége a jószívűségéről országszerte ismert urasszony itt akart lenni ezen a nagy ünnepen; őt a pozsonyi evang. nőegylet tagjai fogadták. A miniszter elé pedig kivonult a város és egyház előljárósága. A közgyűlés tulajdonképen 18-án este volt a theol. akadémia dísztermében, a hol a számadásokat helybenhagyták, a költségvetést megállapították s az új kiadványokról jelentést tettek. Az ülés végén Gyurátz Ferenc gyakori betegeskedésére hivatkozva, leköszönt az elnökségről, de a közbizalom oly hatalmas módon nyilvánult iránta, hogy remélhetjük, még hosszú ideig üdvözölhetjük Társaságunk élén. Másnap 20-ikán volt az ünnep maga. Délelőtt istentisztelet a nagy templomban, a hol a prot. hívek nagy serege jelent meg s a város és vármegye hivatalosan is képviseltette magát előljáróival. A *«Jövel Szentlélek Úristen»* eléneklése után Bartók püspök imádkozott s szavait mély áhítattal hallgatta a gyülekezet. Közben a vegyeskar énekelt s utána dr. Masznyik Endre theol. akad. igazgató prédikált azon szakasz alapján: *«Olyan indulat legyen bennetek, mint volt a Jézus Krisztusban.»* A beszéd a hallgatóságot mélyen meghatotta s tudjuk, hogy olvasva is ezreknek lelkét fogja megragadni. Befejezőül Luther hatalmas énekét, az *«Erős várunkat»* énekeltük, melynek hangjai mellett a gyülekezet kivonult a templomból. Az ajtóknál pozsonyi úrinők gyűjtöttek a Károli-alap javára s a gyűjtés eredménye több volt 500 koronánál. Innen az ev. elemi és középiskolai ifjúság sorfala közt az új lyceumba haladt a menet; ott a nagyszerűen díszített előcsarnokban Dobrovits Mátyás a lyc. szenátus és tanári kar élén meleg szavakkal üdvözölte a Társaságot és elnökségét. A vendégek nevében Hegedűs Sándor válaszolt. Bent a díszes tornateremben hamar elhelyezkedett a közönség. Az egyik emelvényen az elnökség, a püspökök és felügyelők, a másikon a nők foglaltak helyet, középtűt a társaság tagjai. Az ülést Gyurátz elnök nyitotta meg, a ki hatalmas beszédben fejtegette a Társaság céljait. Beszéde végén, mikor a közös szentségről, a frigiditástól, a közös szeretetről és együttes munkáról beszélt, kitört a taps, mely a szónokot üdvözölte. Utána Baltik püspök, a dunánimnemi ev. egy-

házkerület s Günther M. V. a pozsonyi egyház felügyelője Pozsony nevében üdvözölte a Társaságot. Az üdvözletre Hegedűs Sándor elnök válaszolt s nagyhatású beszédben mondott köszönetet. Szavait gyakran szakította félbe dörgő éljenzés és viharos taps. Beszédének magva az volt, hogy mi protestánsok támadni nem akarunk, de a magunk igazát megvédjük. Fegyverünk a krisztusi szelídség és a kitartó munka. Csak ez esetben mondhatjuk el Lutherrel: «Erős várnunk nekünk az Isten.» Szóts Farkas felolvasta titkári jelentését s Ritoók Zsigmond és Markusovszky Sámuel felolvasása fejezte be az ünnepet. A beszédek és felolvasások a *Protestáns Szemle* nevű folyóiratban fognak megjelenni.

A kiállítás a lyceum II. emeleti termeit foglalta el. Külön szép helyisége van az éremgyűjteménynek, mely Gyórik tanárban szakszerűen képzett s buzgó felügyelőre talált. Ez a magyar haza leggazdagabb éremgyűjteménye s a pozsonyi egyház ajándékba kapta egy fiától, Schimkotól, a ki később bécsi egyetemi tanárrá lett s végrendeletében könyvtárát, gyűjteményeit a pozsonyi ev. egyházra hagyta. Igen csinos volt az egyház faragó műhelyeinek (slöjd) kiállítása, melyet Frenszmuth Frigyes állított össze. A legérdekesebb s egyházi szempontból legfontosabb volt a harmadik terem. A kiállítás számtalan érdekességét föl nem sorolhatjuk, de legalább megemlítjük a főbb csoportokat. Egész falhosszat láthattunk a legkülönbélebb Bibliákat a könyvnyomtatás feltalálása óta, kettőben Luthernek sajátkezű ajánló levelét. Sőt van itt egy régi 800 esztendőös evangéliomos könyv is, a mi kéziratban maradt ránk. Egy görög császáré volt s görögül is van írva. Hajdanta, a mikor a Bibliát még nem lehetett nyomtatni, hanem aki bírni akarta, legfőlebb lemásolás után jutott hozzá — valóságos ereklyeszámba melhetett. Sok könyvet láttunk, a minek csak egyetlen egy példánya maradt fenn s Pozsony bírja. Az oklevelek között van egy lelkészavató oklevél: aláírói közt láthatni Luther testi-lelki barátjának Melanthonnak nevét is. Külön csoportot képeztek a régi énekes, imádságos és prédikációs könyvek, a régi magyar irodalom termékei; Bél Mátyás művei; a jelenkori tanárok irodalmi munkássága; a gályarabok történetére vonatkozó gyűjtemény. A kiállítás tervezője, rendezője Stomp László theol. akad. tanár volt, a kinek gondjaiban és fáradalmaiban hű bajtárs módjára osztozott Márton Jenő lyc. tanár. Őket illeti a siker oroszláírésze. Egyben-másban segédkeztek még Schrödl József, Balogh Elemér és Kovács Sándor. A közönségnek az illető csoportoknál magyarázattal szolgáltak a rendezők. Négy nap alatt a kiállítást 4000 ember nézte meg.

A nagy közebédről, a hol a pozsonyi egyház vendégül látta a társaság tagjait nem hivatásunk szólani. A felköszöntők egymást érték. Egy megható jelenetet azonban nem szabad elfelejtenünk. Hegedűsnek Ő Felségére mondott felköszöntője után a jelenlevő zenekar a Hymnoszt zendítette rá. Erre az egész társaság fennállva énekelte végig nemzeti énekünket. Ebéd után a város nevezetességeinek megtekintése következett. Este 6 órakor pedig belmissiói értekezlet a theol. akadémia termében.

A belmissiói értekezletet Szilassy Aladár hívta egybe és Sárkány Sámuel imádsága nyitotta meg, Mayer Endre tartott felolvasást, a melyben a belmissiói munkáról értekezett tartalmas, világos módon. Gergely Antal indítványozta, hogy alakítsunk belmissiói egyesületet. Az indítvány azonban több oldalról heves ellenzésre talált s a határozat az lett, hogy ezt a munkát önkormányzati úton kell kezdeni az egyházmegyékben. Ha a vita eredményét egész tárgyszerűen össze akarjuk foglalni, azt mondhatjuk: mindenki meg van győződve az úgynevezett belmissiói (jobbán szólva: egyházépítő, hiterősítő) munka szükséges voltáról, de ezt a munkát az egyházi élet körében teljes sikerrel végezhetjük, csak ne resteljük a munkát. Mindenki teljesítse kötelességét azon a helyen, a hová Isten helyezte, — ez az igazi belmissió. Különben e tárgyról legközelebb önálló cikket hozunk egyik kiváló dolgozótársunktól.

A harmadik napon mintegy, 150 főnyi társaság Dévénybe, Árpád szobrához és Carnuntum római gyarmat emlékeihez, Német-Ovárra rándult ki külön hajón. A dévényi révben Petőcz Jenő, Pozsonyvármegye főjegyzője s a községi előljáróság üdvözölte az érkezőket, a kiknek nevében Antal Gábor válaszolt. Fent a hegyen körbe álltunk, mindenki levette kalapját s elénekeltük a Szózatot. Az ősz Kiss Áron, a kit a fásasztó úton igazi gyermeki gyengédséggel vezettek debreceni fiai, Erős Lajos és Nagy Zsigmond, megható imádságot mondott a hazáért. Utána a Hymnusz következett megint. Könny gyűlt a szemekbe s ábrándozva néztünk le a szöke Dunára, mely a hegy alatt hömpölyög kelet felé. Méltó befejezése volt az ünnepnek e nagyszerű tüntetés, melylyel ismét kimutattuk, hogy a magyar protestáns ember jelszava most is a hármás Rákóczy-jelszó: «Istenért, hazáért, szabadságért.»

Megható mozzanata volt az egész ünnepségnek egy külföldi hang, egy hazájától elszakadt s Bécsben élő jó magyarinak, Szeberényi János nyug. egyetemi tanárnak távirati üdvözlete. Betegsége nem engedte, hogy személyesen eljöhessen, csak lelkét küldte el közénk. Egyszersmind 20 koronát adakozott a Károli-alapra. Az üdvözlet így szól: «A magyar protestáns irodalmi társaság elnökségének Pozsony, Új Lyceum. Áldás, üdv önökkel a szellem halhatatlan hajlékaiban. Ezt kívánja a háládatos protestáns s mint ilyen magyar hazájának, a lelkek megváltása körül annyi vér áldozat árán szerzett érdemeiért, életben halálban hű fia *dr. Szeberényi János* ny. egy. tanár.»

Az ünnepségek sorozata ezzel véget ért. Jövőre Miskolczon fogunk találkozni s ismét szeretettel fogunk kezét egymással. Óhajtjuk, hogy e napok emléke új ösztönt adjon a buzgó munkára Isten országáért, mert ne feledjük, hogy rossz időket élünk s nagy célnak a legkisebb eszközre is, a legegyszerűbb emberek munkájára is szüksége van.

EGY JELENVOLT.

Az egyházi élet köréből.

A Jó Pásztor jelen száma megindulása óta már a tizenharmadik. Pályafutásával igazolja, hogy kitűzött céljához hű ma-

radt. Előkelő dolgozótársak szép serege munkálkodik a tartalom gazdagításán. Bizalommal s elért sikereinkre hivatkozva kérjük lapunk barátait, hogy ismerőseik, híveik körében a «Jó Pásztor»-t terjeszteni szíveskedjenek. A kik múlt évi októberben egy évre rendelték meg a lapot, azoknak előfizetése a múlt számmal lejárt. Számukra a kiadóhivatal postautalványt mellékel. Kérjük, szíveskedjenek a megrendelést megújítani. A ki félévre (1900. évi júliustól december végéig) rendeli meg, egy korona húsz fillért küldjön postautalványon a kiadóhivatalnak (Balassa-Gyarmat, Könyvnyomda Részvénytársaság.) A lapot egy évre is meg lehet rendelni két koronáért. A «Jó Pásztor» a legolcsóbb keresztyén ujság, a szegény, keze munkájából élő napszámos ember is könnyen összerakosgat annyit, a mennyi a lap megrendelésére elég. A kiadóhivatal szívesen küldi a lapot azoknak is, a kik előre fizetni nem tudnak, de írásban kötelezik magukat, hogy a lap árát 1900. évi december 1-ig megküldik. Gyűjtőknek 7 előfizető után tiszteletpéldány jár.

A Luther-Társaság és Egyetemes Gyámintézet f. hó 6-án és 7-én tartotta közgyűlését Balassa-Gyarmaton. Hallomásból tudjuk, hogy a vidék s távollevő gyülekezetek is szépen voltak képviselve. A Luther-Társaság ülésén Zsilinszky Mihály elnök mondott megnyitó beszédet (szövegét lapunk zártáig nem kaptuk meg) s Gaál Mihály s Menyhárd Frigyes tartottak felolvasást. Reméljük, hogy nyomtatásban is meg fognak jelelni. A Gyámintézet közgyűlésén a vezetők beszámoltak a szeretet azon munkájáról, a mit ez áldott intézet már három évtized óta végez. A nagy szeretetadómányt Ipolyság és Balassa-Gyarmat kapta. A Gyámintézet elnökei dr. Baltik Frigyes és Radvánszky Béla báró.

Ébresztő című új evangéliumi néplap indult meg Budapesten, a ref. ifjúsági egyesület kebelében. Szerkesztője Csűrös István. Örömmel üdvözljük abban a reményben, hogy a tiszta evangéliumi szellem terjesztője és szeretetét, nem gyűlöletet hirdeti a más nézetűekkel szemben. Krisztus urunk imádkozni tudott ellenségeiért még a keresztfán is, a mi hivatásunk az, hogy hasonlók legyünk hozzá. Nem szabad csak úgy könnyedén «*az evangélium ellenségének*» nyilvánítani azt, a ki a maga helyén híven emberül szolgál Istennek, de véletlenül az egylet-alakításoknak nem lelkes barátja. Ez az eljárás a régi eretnek égető zsinatokhoz és inquisitorokhoz illik, nem keresztyénekhez, Krisztus tanítványaihoz. A lap ára 2 korona. Tehát mindenképp fellett a szeretet!

Az Evang. Theológusok Otthona javára adakoztak (1900. júl. hó 1-től 1900. okt. hó 10-ig) a következők:

a) **Alapítványok:** Csákvári felügyelő iktatáson összegyűlt társaság alapítványa 180 kor., Csákvári offertórium 12 kor., Petőcz

Ferencz lelkész Röny 10 kor., dr. Pulszky Ágost Szécsény 100 kor., Ivánka Ödön Karpe-Géc 100 kor., Okolicsányi Gyula Budapest 100 kor., Bácsi ev. egyházmegye 100 kor., Selmezbányai ev. lyc. biblia egyesület 40 kor., Laszkáry Pál Fehérkút 100 kor., Beniczky Árpád Lázi 100 kor., Laszkáry Gyula Romhány 100 kor., Bányaker. Gyámintézet 88 kor., Sztranyavszky Géza B.-Gyarmat 100 kor., br. Buttler Ervin Kelecsény 100 kor., Krupecz István Udvarnok 50 kor. — 1280 kor.

b) *Járulékok*: Körmöczbányai egyház 20 kor., Német-Lipcese járuléka 4 kor., Pestm. esperesség járuléka 10 kor., Bäumlér J. A. Pozsony 4 kor., Strössner Károly Pozsony 4 kor., Dunáninnyi ker. járuléka 480 kor., Strauss József Szend 30 kor., Kéthelyi leány egyház 6 kor. — 558 kor.

c) *Kegyes adományok*: Borsos Péter Veleg 1 kor., N. N. D. Széplak (Kolozsm.) 2 kor., Stúr Dániel lelkész Kuczura 2 kor., Theti Éde lelkész Szomolnok 2 kor., Bauer István Bodajk 2 kor., Marsenta Géza Farád 2 kor., Roy Pál lelkész Kohanócz 2 kor., Sárkány Sámuel püspök Pilis 2 kor., özv. Bartha Gyuláné Pozsony 10 kor., Schmidt Gyula Pozsony 2 kor., Wicklein Ferdinand Pozsony 1 kor., Bogsch János Pozsony 1 kor., Lieberth Alfréd Pozsony 1 kor., Perlaky István Pozsony 2 kor., Hacker Károly Pozsony 2 kor., Fehér-Komáromi egyházmegye 10 kor., Szilárd János lelkész Domony 1 kor., Bende Gyula B.-Gyarmat 30 kor., Mód Lénárd lelkész Simonyi 1 kor., Szilassy Aladár Budapest 6 kor., Székely József Budapest 2 kor., Petri Elek theol. tanár 2 kor., Hornyánszky Viktor Budapest 5 kor., Bendl Henrik Budapest 1 kor., Hamar István Budapest 2 kor., N. N. a M. P. I. T. gyűlésén 2 kor., N. N. 60 fillér, Antal Gábor püspök Komárom 2 kor., Bartók György dr. erdélyi püspök 10 kor., Gyurátz Ferencz püspök Pápa 1 kor., Radácsi György Sárospatak 2 kor., Fejes István Sátoralja-Ujhely 2 kor., Murányi János Czegléd 2 kor., Kecskeméthy István dr. Kolozsvár 1 kor., Breuer Jakab Medgyes 2 kor., Günther Gusztáv Pozsony 2 kor., dr. Kern Lajos Kula 2 kor., Sziklay Ottó Pozsony 1 kor., Pauschenwein Ernő Pozsony 1 kor., Horváth Sándor Veleg 3 kor., Grünfeld Ignác Veleg 1 kor., Weisz Soma Veleg 1 kor., Maricsek Gyula Veleg 30 fillér, dr. Dobrovits Mátyás Pozsony 1 kor., Berlin Emil Pozsony 60 fillér, Pethő Pál Pásztori 2 kor., Payr Sándor Sopron 1 kor., Karsay Imre Szill-Sárkány 1 korona, Balogh Elemér Pozsony 1 korona, Lidércz Mihály Dévény 1 kor., Makutyi Armand Dévény 30 fillér, Gergely Antal Budapest 2 kor., Soltész László Szoboszló 3 kor., dr. Sztankai Aba Báth 1 kor., Keresk. Alkalmazottak Egyesülete 10 kor., Grinádi egyház 4 kor., Ochtinai egyház 1 kor. 10 fillér — 158 kor. 90 fillér. Összesen befolyt 1996 kor. 90 fillér. A kegyes adakozóknak hálás köszönet! A szép célú és anyagi nehézségekkel küzdő intézményt újjólag melegen ajánljuk a hitrokonok áldozatra kész szeretetébe! Pozsony, 1900. okt. 10-én. Dr. Masznyik Endre, a theol. akad. igazgatója. Kovács Sándor, a Theol. Otthon felügyelője.

*Az Evang. Theologusok Otthona kiadásában
megjelent*

a „Protestáns Esték“

II. füzete.

TARTALOM:

<i>A monotheismus a görögök- nél és izraelieknél . . .</i>	<i>Pukánszky Bélától.</i>
<i>A fejedelemasszony udvara</i>	<i>Kovács Sándortól.</i>
<i>A női kéz</i>	<i>Hegedűs Istvántól.</i>
<i>Sokrates</i>	<i>Stromp Lászlótól.</i>
<i>Versek</i>	<i>Szabolcska Mihálytól.</i>
<i>A provençei troubadourok .</i>	<i>Albert Józseftől.</i>
<i>Jean Paul a leánynevelésről</i>	<i>Dr. Masznyik Endrétől.</i>
<i>Az evangelium Japánban</i>	<i>Pröhle Vilmostól.</i>
<i>A munkáskérdés és a soci- alis reformok</i>	<i>Schulpe Györgytől.</i>
<i>Költözés más világba . . .</i>	<i>Stromp Lászlótól.</i>
<i>Carlyle Tamás.</i>	<i>Jónás Jánostól.</i>
<i>A halotthamvasztás keresz- tyén álláspontról. . . .</i>	<i>Dr. Masznyik Endrétől.</i>

*A vaskos 20 nyomtatott íves mű ára 2 korona, dí-
szes angolvászon kötésben 3 korona.*

*A megrendelések a Balassa-Gyarmati Könyv-
nyomda Részvénytársasághoz vagy Kovács Sán-
dor theol. tanár úrhoz Pozsonyba intézendők*

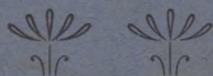
Legalkalmasabb konfirmációi ajándék

KOVÁCS SÁNDOR

IMAKÖNYVE

az evangyéliom népe számára.

Az egyházi irodalomban egyedül áll tartalmával, díszes kiállításával és olcsóságával.

A protestáns imádságok gyöngyeinek gyűjteménye. Az egyházi lapok szerint igazi hézagpótló mű, a minnek egy prot. családból sem volna szabad hiányoznia.

A B.-Gyarmati Könyvnyomda Részvénytársaságnál

s minden könyvárusnál kapható.

Csinos keménykötésben 1 k. 60 fill

Díszes angolvászon kötésben, arany metszettel, finom minister papíron, csattal 5 k. — fill

Elefántesont utánzat, vagy díszes bőrkötésben arany metszettel pergament papíron díszes csattal 8 k. — fill

Lelkész vagy tanító uraknak két havi leszámolásra bizományba is ad imádságos könyveket

a B.-Gyarmati Könyvnyomda
Részvénytársaság.